

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
המחלקה לפסיכולוגיה

בעיות עיקריות בגיל הרך: האכלה, שינה והרגלי ניקיון 2017

ד"ר נעמה עצבה-פוריה

שעת קבלה: יום חמישי 8-9 (בתיאום מראש)

חדר: 214 בניין 98

מתרגלת: עטרה מנשה (menashe@bgu.ac.il)

הקורס יתמקד בשלושה נושאים: האכלה, שינה וחינוך להרגלי ניקיון. בכל אחד מהנושאים הללו ידונו אספקטים תיאורטיים מחקרניים ויישומיים. כמו כן, יוצג המודל על הוויסות הטראנסאקציונלי של Sameroff כמודל שמאפשר לעמוד על המרכיבים בסביבה ובילד שתורמים למהלך התפתחות תקין ולא תקין ומציע דרכי התערבות בהתאם.

חובות הקורס

- קריאת מאמרים משיעור לשיעור
- מבחן בסוף הסמסטר

תוכנית הקורס*:

סמסטר א'		
מה לקרוא לשיעור?	הרצאת פתיחה	1 10.03
המאמר של Chatoor	האכלה בריאה + בסיס תיאורטי	2 <u>בעיות האכלה:</u> 17.03
	אין שיעור - פורים	24.03
המאמר של Atzaba-Poria et al.	מחקרים בתחום + תצפית מאבחנת + טיפול בהפרעות האכלה	3 31.03
המאמר של Else-Quest et al.	הגדרות + קריטריונים	4 07.04
	טיפול בהאכלה	5 14.04

Sadeh et al., המאמר של	שלבי השינה, שנת חלום, פונקציונליות השינה	שינה 6 21.04
	חופשת פסח	28.04
Mindell et al., המאמר של	שנת יילודים ותינוקות	7 05.05
	יום העצמאות	12.05
המאמר של Scher et al.	בעיות שינה- מודל אקולוגי + אינסומיות בילדות (הפרעות בהליכה לישון ובשמירה על רצף השינה)	8 19.05
	טיפול בבעיות שינה (דרכים להרגעה עצמית, שיטות התנהגותיות/רגשיות, מקרי התערבות)	9 26.05
	אין שיעור	02.06
המאמר של יאיר אברהם	חינוך להרגלי ניקיון – הגדרות ושכיחות	הרגלי ניקיון: 10 09.06
המאמרים של Foz & Azrin Brazelton Devries & DeVries	חינוך להרגלי ניקיון – גישות בנושא	11 16.06
	דיון על 3 מאמרים על גישות שונות לחינוך להרגלי ניקיון וסיכום	12 23.06
	ניתוח הנושא דרך ספרי ילדים	13 30.6

* התוכנית ניתנת לשינויים בהתאם להתקדמות במהלך השיעורים

שיעור 1- מבוא:

קריאה רשות:

Sameroff, A. J., & Fiese, B. H. (1990). Transactional regulation and early intervention. In S. J. Meisels & J. P. Shonkoff (Eds.), *Handbook of Early Childhood Intervention*. Cambridge University Press.

שיעורים 2-5 : בעיות האכלה-

קריאה חובה:

4. Chatoor, I. (2002). Feeding disorders in infants and toddlers: diagnosis and treatment. *Child and Adolescent Psychiatric Clinics of North America*, 11, 163-83.
5. Atzaba-Poria, N., Meiri, G., Millikovsky, M., Barkai, A., Dunaevsky-Idan, M., & Yerushalmi, B. (2010). Father-child and mother-child interaction in families with a child feeding problem: The role of paternal involvement. *Infant Mental Health*, 31, 682-698.
6. Else-Quest, N. N. M., Hyde, J. H., & Clark, R. (2003). Breastfeeding, Bonding, and the Mother-Infant Relationship, *Merrill-Palmer Quarterly*, 49, 495–517.

קריאה רשות:

Chatoor, I., Rivera, Y., & Mrazek, D. A. (1997). A feeding scale for research and clinical practice to assess mother-infant interactions in the first three years of life. *Infant Mental Health Journal*, 18, 76-91.

Ammaniti M, Lucarelli L, Cimino S, D'Olimpio F, & Chatoor I. (2010). Maternal psychopathology and child risk factors in infantile anorexia. *The International Journal of Eating Disorders*, 43, 233-240.

שיעורים 6-9 : בעיות שינה

קריאה חובה:

7. Sadeh, A. & Anders, T. F. (1993). Infant sleep problems: Origins, assessment, interventions. *Infant Mental Health Journal*, 14, 17-34.
8. Mindell, J., Sadeh, A., Wiegand, B., How, T.H, & Goh, D. Y. (2010). Cross-cultural differences in infant and toddler sleep. *Sleep Medicine*, 11, 274-280.

9. Scher, A. (2008). Maternal separation anxiety as a regulator of infant's sleep. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 49, 618-625.

קריאה רשות:

שדה, אבי (1999). לישון כמו תינוק. ישראל: ידיעות אחרונות.

Hunsley M, Thoman EB. (2002). The sleep of co-sleeping infants when they are not co-sleeping: Evidence that co-sleeping is stressful. *Developmental Psychobiology*, 40, 14-22.

Mindell, J.A. et al. (2009). A nightly bedtime routine: Impact on sleep in young children and maternal mood. *Sleep*, 32, 599-606.

שיעורים 10-13: הרגלי ניקיון

קריאה חובה:

7. אברהם, יאיר (1980). הרטבת לילה: סקירת ספרות. *חוות דעת*, 12, 5-24.

Kushnir, J., Kushnir, B., & Sadeh, A. (2013). Children Treated for Nocturnal Enuresis: Characteristics and Trends Over a 15-Year Period. *Child & Youth Care Forum*, 42, 119-129.

קריאה רשות:

Brazelton, T. B. (1962). A child-oriented approach to toilet training. *Pediatrics*, 29, 121-127.

DeVries, M. W. & DeVries, M. R. (1977). Cultural relativity of toilet training readiness: A perspective from East Africa. *Pediatrics*, 60, 170-177.

Fox, R. M. & Azrin, N. H. (1972). Dry pants: A rapid method of toilet training children. *Behav. Res. & Therapy*, 11, 435-442.

Cohen-Zrubavel, V., Kushnir, B., Kushnir, Y., & Sadeh, A. (2011). Sleep and sleepiness in children with nocturnal enuresis. *Sleep*, 34, 191-194.

Hersov, L. (1994). Fecal Soiling. In M. Rutter, E. Taylor, & L. Hersov, *Child and Adolescent Psychiatry*, Third edition. Ch' 30, 520-528. London: Blackwell Scientific Publications.

Saffer, D. (1994). Enuresis. In M. Rutter, E. Taylor, & L. Hersov, *Child and Adolescent Psychiatry*, Third edition. Ch' 29, 505-519. London: Blackwell Scientific Publications.